

b) Podpora partyzánských jednotek obyvatelstvem.

c) Výcvik jednotek nedělá žádné pokroky. Jejich zasažení do boje je nemožné, jelikož nejsou vycvičeny hlavně v spoluúčinkování zbraněmi, jichž mají dostatek.

d) Opevňovací práce na hranicích slabě pokračují. Podrobnou zprávu jsem podal Gamě.

SŮA Praha. Ch 37-91-29/66-67. Záznam dešifrovanéj došlej depeše. Strojopisný priepis.

96

1944, júl 14. [Moskva.] — Depeša náčelníka čs. vojenskej misie v SSSR gen. H. Píku čs. ministrovi NO gen. S. Ingrovi s hlášením o pripravách na vysielanie partizánskych organizátorov na územie Československa a o vlastných akciách na zabezpečenie politickej kontroly nad ich školením a činnosťou.¹

Tajné.

K depeši číslo 750/10 1944.

Poslanec Gottwald se souhlasem gen. Žukova si vyžádal 5 mužů (jmenovitě) od sboru, které potřebuje pro navázání spojení s jejich ústředím na Slovensku. Budou shozeni za součinnosti NKVD.

Dal jsem souhlas na jednoho Slováka, rotný Kollar a jeden podkarpat. Ukrajinec, rtm. Kurin. S nimi budou vysláni jiní jejich důvěrníci, jichž jména neznám. Odesláni dosud nebyli.

Politická skupina projevuje největší zájem na vyvolání partyzánského hnutí na našem území. Začali proto iniciativně jednati se štábem partyzánského hnutí v Kyjevě a dojednali spolupráci. Od velitelství sboru si vyžádali 100 mužů (3 důstojníky), kteří budou vyškoleni v partyzánském středisku v Rovně.

Žádali jsme s gen. Kratochvílem, aby vedení a spojení bylo v rukou velitelství sboru (vydávání rozkazů skupinám a spojení s radiem). Gen. Strokač, velitel partyzánského štábu v Kyjevě nejevil ochoty. Neodmítl, ale upozornil, že si musíme obstarat letadla sami. Na naléhání velvyslance a poslanců, že kategorický náš požadavek vyvolá dojem naší nedůvěry k sovětům, dohodli jsme se, že první skupiny budou shozeny partyzánským štábem. Až budou na místě upevněni, partyzánský štáb nám předá vedení i spojení. Odpověď od partyzánského štábu na tento požadavek dosud nemáme.

Vedle toho jsem žádal, aby do kursu v Rovně byl přijat jeden náš důstojník, který by pracoval pak v našem partyzánském štábu u sboru (Hlavní důvod: Abychom zjistili program výcviku a politické pokyny).

K tomuto postupu jsme se odhodlali proto, že partyzánský štáb má již 2 skupiny na našem území a mimo to má připraveno 12 skupin po 12—30 lidech (nejlepších ukrajinských partyzánů s dvouletou zkušeností) do prostorů:

Prešov — 2 skupiny,

Humenné — 2 skupiny,

Perečín — 3 skupiny,

¹ Píkova depeša — jedno z jeho vyslovene zpravodajských hlášení — bola odoslaná do Londýna 15. 7. 1944. Vyvolala kampaň podozrievania voči moskovskému vedeniu KSČ, velvyslancovi Fierlingerovi a sovietskym orgánom zo strany čs. vlády v Londýne (porov. dokumenty čís. 85 a 126). Píkovo hlásenie je odpoveďou na Ingrove pokyny, ktoré citujeme v pozn. 3 k dokumentu čís. 85.

Mukačevo — 3 skupiny,

Rachovo — 2 skupiny,

které tam dopraví bez zřetele na nás. Proto je lepší, aby v těchto skupinách byli i naši lidé.

Za mého pobytu u sboru přijel z Moskvy jeden plukovník (nebyl jsem předem na to upozorněn), který chtěl vzít více lidí ze skupiny, vycvičené podle čj. 205. Nedal jsem souhlas s odůvodněním, že jsou předvídáni pro přípravu výsadky 2. brigády. Den na to přijel z Moskvy od hlavního štábu jeden major, který žádal 20 spolehlivých lidí pro zvláštní posláni (bez sdělení úkolů).

Zatím jsem nedal souhlas.

Pozoruhodné je, že již po třetí se z Moskvy obracejí přímo na velitele sboru bez mého vědomí. Tentokrát jsem byl jen náhodou přítomen.

Poznámka:

Rotný Kollar Štefan, nar. 9. 8. 1919, příslušník 1. brigády, který na vyžádání byl dán k dispozici Gottwaldovi, je spolehlivý a informuje mne. Po ustanovení úkolu a politického posláni mne bude před odletem informovat. Bude pracovat podle mých instrukcí.

Navrhuji, aby před odletem byl jmenován rotmistrem pěchoty v záloze.

Gen. Píka.

VHA Praha. SSSR, Čs. voj. mise v SSSR, 3/3/1/c. Depše odeslané, 1944, čís. 710-722/14. Nešifrovaný záznam(?) odoslanej depše. Strojopis, originál. — Č. Amort, „Na pomoc československému lidu“, Praha 1960, s. 337–338.

97

1944, júl 14.¹ [Moskva.] — Depša náčelníka čs. vojenskej misie v SSSR gen. H. Píku čs. ministrovi NO gen. S. Ingrovi v Londýne so zprávou o nadviazaní spojenia so zpravodajskou skupinou vyslanou na Slovensko.

Jedna ze tří dvojic ku konci června shozených na Slovensko navázala s Moskvou spojení.² Jedná se o rtm. Grüna (osobní číslo 70707) z prostoru Banská Bystrica.³

Dne 22. července 1944 zaslala tato skupina depši, že je ve spojení s pplk. Golianem, mjr. Marko, kpt. Polákem.⁴

Žádá rozkazy.

¹ Dátum odoslania do Londýna na zázname chýba. Rádiogram bol v Moskve zašifrovaný 14. 7. 1944 o 18. hod.

² Dodatkom k depši zo 14. júla oznámil Píka 22. 7. 1944 do Londýna ďalšie údaje o osude zpravodajských skupín vyslaných na Slovensko: „Dne 21. července 1944 navázala další dvojice shozená na Slovensko radiospojení s Moskvou. Jedná se o skupinu Boženka—Margita z prostoru Ružomberok. Skupina hlásí, že má spojení s Ninou.

Byla by tu možnost zdvojeného radiospojení. Využijte a snažte se navázat spojení korespondencí Palacký. Gen. Píka.” (SÚA Praha, E 22-4-14/119. Nešifrovaný záznam odoslanej depše čís. 833—834/21. Strojopisný priepis.)

³ Skupina rtm. Grüna mala krycie meno Nina—Mária, čo vyplýva z ďalších depši (porov. dokument čís. 100) a zo záznamu vo vojnovom denníku operačného oddelenia ŠVBM (SÚA Praha, O 61-19-9/119, 2. 8. 44).

⁴ Meno mjr. Marko chybne transkribované ako „Machko”. Spojenie s jednou zo skupín zhodených na Slovensku potvrdil do Londýna aj Golian. V zázname vo vojnovom denníku operačného